

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Therese Sunngren-Granlund : Konstens värde. Österbottens tidning 13.8.2017, s. 19.

KOLUMN
THERESE
SUNNGREN-
GRANLUND

Konstens värde

Det lär ha varit så att när Storbritannien attackerades av Tyskland under andra världskriget lades det fram ett förslag om att kulturbudgeten skulle användas för att utöka försvaret. Churchill ska då ha svarat: men vad ska vi då försvara? En fråga som jag tycker är relevant också i dag när diskussionen om kultur ofta kretsar kring bristen på pengar.

Vad har konsten för värde för människor, organisationer och samhället i stort? Vad ska man ha konst till? Att mäta konstens värde känns egentligen ganska luddigt och ogripbart. För hur och vad ska man mäta? Vilka faktorer behöver man ta i beaktande?

Om man inte endast pratar om att konsten har ett ekonomiskt värde, vilket den har och i sig också är viktigt, har konsten även andra värden.

KONST SÄGS vara bra för samhället och vi mår bra av konst, oavsett om vi betraktar den eller skapar den. Men på vilket sätt?

”När vi betraktar visuell konst så utmanas vi att reflektera över och analysera det vi ser.”

Forskningsstudier visar att konst hjälper oss att öppna sinnet. När vi betraktar visuell konst så utmanas vi att reflektera över och analysera det vi ser, vilket samtidigt gör att vi utvecklar en starkare förmåga till kritiskt tänkande.

Konsten utmanar våra vanliga tankar och idéer och öppnar upp för sådant som vi inte tidigare har tänkt på.

Det hänger ihop med att vi till vardags ganska sällan kommer i kontakt med sådant som är abstrakt eller visuellt svårt att ta till sig. Vår hjärna tvingas då att tänka i nya banor vilket främjar kreativitet. Med andra ord så kan man rent generellt säga att vi blir mera kreativa av att se på konst.

KONSTEN HAR även en läkande effekt. Forskning har visat att konst är ett effektivt sätt att lindra sorg och ångest med. Eftersom konsten gör vår hjärna mera benägen till abstrakt tänkande så hjälper den oss att fokusera mera på helheten istället för att haka upp oss detaljer. Vilket i sin tur hjälper oss att ta psykologisk distans från våra problem och på så vis blir de lättare att hantera.

Också demenspatienter lär må bättre av att både se på konst och delta i själva skapandet av den. Forskning har visat att konsten inte bara förbättrade patienternas minne och på så vis motverkade sjukdomen till en viss grad, den bidrog också till ökad livskvalitet i form av bättre humör och ökat självförtroende.

Förutom allt detta så är konsten också viktig i form av dokumentation. Förmågan att berätta visuellt utvecklades redan tidigt hos våra förfäder, vilket har gett oss många svar på frågor kring mänsklighetens historia.

Konsten sammanfattar vår historia, för oss själva nu och för framtiden. Samtiden är morgondagens historia och samtidskonsten är ett arv till nästkommande generationer. Konst introducerar tankar från världen i oss, och för våra tankar ut i världen. Vår framtid är beroende av att vi ser och att vi lär oss av vår historia, samtidigt som vi måste våga skapa nytt.

PERSONLIGENTROR jag att man blir en bättre människa av konst. Genom konsten kan man ta ett annat perspektiv. Ett perspektiv som rymmer allt från det sociala till det politiska, filosofiska, ekonomiska och det historiska i ett.

För mig uttrycker konst sådant som är svårt att förklara på annat sätt.

Konstnären tar puls på samtiden och varje utställning är en frågeställning; allt ifrån det mest personliga, inåtvända frågorna till sådana som berör stora samhällsproblem. Om man öppnar sig för det så får man tillgång till så mycket mer, både på ett personligt och på ett bredare plan.

FRÅGANKVARSTÅR dock, i det rådande ekonomiska och politiska klimatet idag, där samhällets resurser behöver räcka till så mycket, har vi råd och vilja att satsa på konst idag? Å andra sidan, om vi svänger på det, kreativt tänkande har genom tiderna alltid varit en av Finlands värdefullaste exportprodukter.

Har vi verkligen råd idag att inte satsa på konst och kultur? Som Churchill sa: vad har vi kvar då?